

طریقه نوشتن دفتر تنظیم خانواده :

اهداف آموزشی :

پس از مطالعه این مقاله انتظار می رود که بهورزان محترم

- طریقه شناسایی گروه هدف در برنامه تنظیم خانواده را بدانند .

- طریقه ثبت گروه هدف در برنامه تنظیم خانواده را بدانند .

- واجدین شرایط برنامه تنظیم خانواده را بشناسند .

مقدمه :

نخستین اقدام در اجرای هر برنامه بهداشتی و از جمله برنامه تنظیم خانواده شناسایی گروه هدف آن برنامه است .

گروه هدف برنامه تنظیم خانواده شامل زنان همسر دار (ازدواج کرده ، عقدی) در سنین ۱۰ تا ۴۹ ساله است .

با اجرای برنامه سرشماری سالیانه مشخصات افراد در فرم ، مشخصات کلی افراد خانوار در پرونده خانوار ثبت می

شود . افراد واجد شرایط را باید از بین زوج هایی انتخاب کرد که در آنها ، زن سن بین ۱۰ تا ۴۹ سال دارد و این

تعداد زنان ۱۰-۴۹ ساله همسر دار (ازدواج کرده و عقدی) در ابتدای سال در ستون قرمز رنگ جمعیت بر حسب سن

و جنس ثبت می شود و از ابتدا تا پایان سال تغییری در ثبت آن ایجاد نمی شود .

طریقه ثبت اسامی زنان همسر دار ۱۰-۴۹ ساله در قسمت آخر دفتر تنظیم خانواده :

* اسامی زنان همسر دار (ازدواج کرده و عقدی) ۴۹-۱۰ ساله در ابتدای سال در قسمت آخر دفتر تنظیم خانواده بر حسب گروه سنی ثبت می شود. در پایان هر گروه سنی چند ردیف خالی در نظر گرفته می شود تا در طول سال اگر زنی ازدواج کرد یا جمعیت جدیدی به تحت پوشش شما اضافه شد اسامی آنها در ردیف خالی دفتر ثبت شود ولی به تعداد زنان همسر دار ثبت شده در زیج حیاتی اضافه نمی شود.

* قسمت بالای دفتر مشخصات مرکز بهداشتی درمانی، خانه بهداشت، نام روستا و تاریخ به سال قید شود. در ستون شماره ردیف، هر سال شماره ردیف را به ترتیب ۱، ۲، ۳... بنویسید و این تعداد در ابتدای سال با تعداد زنان همسر دار ۴۹-۱۰ سال ثبت شده در زیج حیاتی بایستی مطابقت داشته باشد.

* در ستون نام و نام خانوادگی، اسامی کلیه زنان همسر دار (ازدواج کرده و عقدی) به ترتیب گروه سنی نوشته شود. در صورتی که به دلیل بالا بودن جمعیت تحت پوشش نوشتن اسامی بر حسب گروه سنی مشکل باشد به ترتیب شماره خانوار اسامی را استخراج نموده و در دفتر ثبت می شود و در طول سال به محض اطلاع از افزایش زنان همسر دار تحت پوشش (ازدواج جدید یا جمعیت ورودی جدید) به اسامی قبل اضافه شود.

* در ستون سن تاریخ تولد به سال نوشته شود.

* در ستون مراقبت ویژه، باید مادران در معرض خطر در زمان نامناسب برای بارداری را شناسایی کرد و در این ستون با ذکر علت قید نمود مانند: سن کمتر از ۱۸ سال، سن بالای ۳۵ سال، سن فرزند کمتر از ۳ سال، تعداد فرزند بیشتر از ۴ مورد، بیماریهای زمینه ای مادر مانند مشکلات قلبی عروقی، دیابت و ... و نهایتاً وجود بیماری ژنتیکی در

پدر یا مادر مانند هموفیلی و تالاسمی (با توجه به کتاب جدید تنظیم خانواده از مجموعه آموزش کتب بهورزی

صفحه ۲۰)

*** در ستون روش جلوگیری یا روش انتخابی موقعیت فعلی زن همسر دار ۴۹-۱۰ سال ثبت می شود مانند:** در

صورت استفاده از روش پیشگیری از بارداری نام روش ذکر شود، حاملگی، شیردهی، تازه ازدواج کرده، تمایل

به حاملگی، نازا، مسافرت یا دوری از همسر، عقدی، استفاده از روش طبیعی و ...

نکته: این اطلاعات باید به روز باشد. مثلاً اگر زنی حامله بوده پس از زایمان باید تغییر داده شود و یا در صورت

تغییر روش پیشگیری از بارداری باید تصحیح شود.

*** در ستون ملاحظات، هر مسئله مهم و قابل توجه در طول سال در این ستون نوشته می شود مانند مهاجرت،**

واردین سال جدید، یائسه، جدا شدن از همسر، فوت زن، مخالفت از برنامه تنظیم خانواده و ...

نکته: با توجه به اینکه تمامی زوج های ۴۹-۱۰ ساله واجد شرایط تنظیم خانواده نیستند مثلاً در حال حاضر باردار،

نازا، یائسه و ... واجدین شرایط برنامه تنظیم خانواده را باید از میان زوج هایی پیدا کنیم که در آنها امکان بارداری

وجود دارد.

سرانجام پس از شناسایی واجدین شرایط برنامه تنظیم خانواده، اسامی استفاده کنندگان روش های پیشگیری از

بارداری در ابتدای دفتر تنظیم خانواده ثبت شود و ترغیب شوند که جهت ارائه خدمات به طور مرتب به خانه

بهداشت مراجعه نمایند.

طریقه ثبت این قسمت از دفتر در کتاب جدید تنظیم خانواده از مجموعه آموزش کتب بهورزی به طول کامل توضیح داده شده است .

سناد هماهنگی گسترش شبکه

دکتر هادی مصلی نژاد ، اکبر پور مقدم

بهاء الشمس قاسم نژاد ، زهرا کیومرثی ، مریم مصلی نژاد

سپیده محمد کریمی ، فهیمه ادیب نیا

